

сполучення компонентів системи і вона не працюватиме. Під час проведення економічних реформ у країнах Східної Європи ці елементи впроваджувалися або частково, або відокремлено. Теоретично перехід до ринкової системи потребує максимального комплексного сполучення всіх означених компонентів [4, с.117].

Ефективність сучасної ринкової економіки є загальним суспільним результатом тривалої еволюції економічних відносин взагалі і економічних систем як їх якісної визначеності зокрема. Спираючись на фундаментальні процеси необоротного розвитку суспільного розподілу праці і власності, ринкові відносини прогресували доволі повільно, але в глибину і в широчінь економічного простору. Вихідним пунктом їх генезису став ринок, що формувався (проста, розгорнута, грошова форми вартості). Він став ровесником економічної формації, першим загальним регулятором цивілізованих економічних відносин, іманентним механізмом регулювання ринкових відносин.

1.Краткий политический словарь. – М.: Политиздат, 1987.

2.Маркетинг: толковый терминологический словарь-справочник. – М.: СП «Иنفоконт», 1991.

3.Стороженко О.А., Сычев Е.П. Денежное обращение и кредит зарубежных стран: Уч. пособие. – Харьков: ХГУ, 1993.

4.Гаврилишин О. Основні елементи теорії ринкової системи. – К.: Наукова думка, 1992.

Отримано 14.01.2003

УДК 656.225.003.12

Н.М.КОЛЕСНИКОВА, канд. техн. наук

Українська державна академія залізничного транспорту, м.Харків

ВИЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ І АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ ПРИ КАЛЬКУЛЮВАННІ СОБІВАРТОСТІ ДОДАТКОВИХ ПОСЛУГ НА ВАНТАЖНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

Згідно з діючим законодавством щодо ціноутворення у природних монополіях зміна тарифів на вантажні залізничні перевезення, а також додаткових зборів проводиться за умови її узгодження з відповідними органами на підставі розрахованої собівартості вантажних перевезень та додаткових послуг, що надаються залізницями вантажовласникам. Питанням калькулювання собівартості додаткових послуг присвячена ця робота.

У даний час на залізничному транспорті України розробляється нове Тарифне керівництво №1 “Збірник тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом України”, в якому, крім вантажних залізничних тарифів, визначаються фіксовані збори за надання додаткових послуг. Необхідність його розробки обумовлена тим, що діюче

Тарифне керівництво №1 (було введено в дію з 1 січня 2000 р.) вже не задовольняє ні потребам залізничного транспорту, ні вимогам чинного законодавства щодо ціноутворення у природних монополіях. У діючому Тарифному керівництві №1 фіксовані збори визначаються без калькулювання собівартості додаткових послуг, що суперечить чинному законодавству України щодо ціноутворення на залізничному транспорті як природної монополії. У зв'язку з введенням в Україні національних стандартів бухгалтерського обліку на залізничному транспорті була розроблена “Номенклатура витрат по основній діяльності підприємств залізничного транспорту України”, затверджена наказом Укрзалізниці від 10.02.2000 р. №57-Ц [1]. Це дало можливість виконувати калькуляцію собівартості додаткових послуг на вантажні перевезення згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, яке було зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19.01.2000 р. під №27/4248 [2].

При розробці методики калькуляції собівартості додаткових послуг на вантажні залізничні перевезення виникає питання визначення загальновиробничих і адміністративних витрат в собівартості додаткових послуг. Оскільки до теперішнього часу потреби в методиці визначення цих витрат при калькуляції собівартості послуг на залізничному транспорті України не було, то ніхто з науковців не звертав уваги на цю проблему. Сьогодні без такої методики неможливо виконати калькуляцію собівартості додаткових послуг, без чого, в свою чергу, неможливо визначити фіксовані збори й розробити нове Тарифне керівництво №1 “Збірник тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом України”. Тому питання визначення загальновиробничих і адміністративних витрат при калькулюванні собівартості додаткових послуг на вантажні залізничні перевезення є актуальним і має практичну вагу.

Метою даної статті є аналіз загальновиробничих і адміністративних витрат підприємств залізничного транспорту України за основною діяльністю, обґрунтування включення цих витрат до складу собівартості додаткових послуг, визначення формул, за допомогою яких частина загальновиробничих і адміністративних витрат підприємств залізничного транспорту, причетних до виконання даної послуги, включається до складу собівартості.

У виконанні додаткових послуг, які залізниці надають вантажовласникам, беруть участь робітники різних господарств залізничного транспорту України. Для розрахунку виробничої собівартості послуг треба, крім прямих витрат, розрахувати загальновиробничі витрати, що мають бути віднесені до виробничої собівартості конкретної послуги.

ги. На залізничному транспорті до собівартості реалізованої послуги треба також включити, крім виробничої собівартості, адміністративні витрати. Необхідність і доцільність цього обумовлена наступним:

- ціноутворення на залізничному транспорті знаходиться під тиском державного регулювання, тому у зв'язку з інфляційними процесами залізниці зазнають великих втрат, бо не мають права оперативно реагувати на зміни цін на продукцію, яку вони споживають;

- збитки від пасажирських перевезень повністю компенсуються за рахунок прибутків від вантажних перевезень;

- не виконується ст.10 Закону України “Про залізничний транспорт”, тому реконструкція магістральних залізничних ліній, придбання рухомого складу для перевезень пасажирів у поїздах далекого й місцевого прямування здійснюються тільки за рахунок прибутків від вантажних перевезень;

- перевезення окремих масових вантажів залізничним транспортом проводиться за тарифами, які навіть не компенсують залежну частину собівартості перевезень, а збитки від таких перевезень компенсуються тільки за рахунок тих вантажних перевезень, які є рентабельними;

- у 2001 р. прибуток від вантажних перевезень дорівнював 1771074 тис. грн., а збитки від пасажирських перевезень – 989089 тис. грн. Після компенсування збитків від пасажирських перевезень прибуток залізниць по перевезеннях становив 781985 тис. грн. Фактичні адміністративні витрати склали 520036 тис. грн. (з них по перевезеннях – 369595 тис. грн.). Якщо адміністративні витрати не включати до складу собівартості реалізованої послуги (тобто до складу собівартості перевезень, яку розраховують у тарифних цілях), то галузь не матиме достатньо коштів для оновлення своєї матеріально-технічної бази. Це сприятиме подальшому зростанню фізичного зносу й морального старіння основних фондів залізниць, що безумовно негативно позначиться на економічному стані держави (вже сьогодні знос основних фондів залізниць перевищує поріг економічної безпеки).

Таким чином, при калькулюванні собівартості реалізованої послуги до витрат на виконання цієї послуги треба включати частину загальновиробничих і адміністративних послуг як тих господарств, що безпосередньо беруть участь у виконанні послуги, так і частину загальновиробничих і адміністративних витрат дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм і управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані.

Аналіз додаткових послуг, які наведені в Тарифному керівництві №1 “Збірник тарифів на перевезення вантажів залізничним транспор-

том України”, показує, що для калькуляції собівартості послуг, які надаються вантажовласнику і виконуються окремими господарствами, частина загальновиробничих і адміністративних витрат дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм, а також управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані, яка повинна бути компенсована за рахунок додаткових зборів або вільних тарифів, має бути розподілена між господарствами вантажної і комерційної роботи, перевезень, вагонним, локомотивним, колійним, цивільних споруд, сигналізації та зв’язку, електропостачання тощо. Загальновиробничі й адміністративні витрати на залізничному транспорті розподіляються між об’єктами калькулювання пропорційно раніше розподіленим витратам, тому необхідно розрахувати питому вагу загальних витрат вказаних господарств у загальній сумі витрат цих господарств по перевезеннях.

При калькулюванні собівартості послуги спочатку розраховуються прямі витрати кожного господарства, робітники якого беруть участь у виконанні цієї послуги. Потім до прямих витрат кожного господарства необхідно додати частину загальновиробничих і адміністративних витрат господарства, дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм, управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані. Якщо через E_{npi}^{zocn} позначити прямі витрати господарства по виконанню i -ї послуги, через ΔE_{zagi}^{zocn} – загальновиробничі витрати господарства, що мають бути віднесені до i -ї послуги, ΔE_{adi}^{zocn} – адміністративні витрати господарства, які мають бути віднесені до i -ї послуги, то враховуючи, що загальновиробничі й адміністративні витрати господарства розподіляються між об’єктами калькулювання пропорційно прямим витратам цього господарства, матимемо

$$\Delta E_{zagi}^{zocn} = \frac{E_{zag}^{zocn}}{E_{np}^{zocn}} \times E_{npi}^{zocn}, \quad (1)$$

$$\Delta E_{adi}^{zocn} = \frac{E_{ad}^{zocn}}{E_{np}^{zocn}} \times E_{npi}^{zocn}, \quad (2)$$

де E_{zag}^{zocn} , E_{ad}^{zocn} , E_{np}^{zocn} – відповідно загальновиробничі, адміністративні й прямі витрати господарства.

Загальновиробничі й адміністративні витрати господарства мож-

на визначити на підставі загальних витрат господарства та питомої ваги загальновиробничих і адміністративних витрат у загальних витратах господарства за формулами

$$E_{заг}^{zosn} = \gamma_{заг}^{zosn} \times E^{zosn}; \quad (3)$$

$$E_{ад}^{zosn} = \gamma_{ад}^{zosn} \times E^{zosn}, \quad (4)$$

де E^{zosn} – загальні (прямі, загальновиробничі й адміністративні) витрати по господарству; $\gamma_{заг}^{zosn}$, $\gamma_{ад}^{zosn}$ – питома вага відповідно загальновиробничих і адміністративних витрат у загальних витратах господарства.

Загальні витрати по господарству можна встановити через прямі витрати по господарству і питому вагу прямих витрат у загальних витратах господарства за формулою

$$E^{zosn} = \frac{E_{np}^{zosn}}{\gamma_{np}^{zosn}}, \quad (5)$$

де γ_{np}^{zosn} – питома вага прямих витрат у загальних витратах господарства.

Якщо у формули (3) й (4) замість E^{zosn} підставити вираз з формули (5), то матимемо

$$E_{заг}^{zosn} = \frac{E_{np}^{zosn}}{\gamma_{np}^{zosn}} \times \gamma_{заг}^{zosn}; \quad (6)$$

$$E_{ад}^{zosn} = \frac{E_{np}^{zosn}}{\gamma_{np}^{zosn}} \times \gamma_{ад}^{zosn}. \quad (7)$$

Вирази з формул (6) і (7) для $E_{заг}^{zosn}$ та $E_{ад}^{zosn}$ підставляємо у формули (1) і (2) і отримуємо

$$\Delta E_{загі}^{zosn} = \frac{E_{npi}^{zosn}}{\gamma_{np}^{zosn}} \times \gamma_{заг}^{zosn}, \quad (8)$$

$$\Delta E_{аді}^{zosn} = \frac{E_{npi}^{zosn}}{\gamma_{np}^{zosn}} \times \gamma_{ад}^{zosn}. \quad (9)$$

Через ΔE_{zag}^{vid} і ΔE_{adi}^{vid} позначимо відповідно частину загально-виробничих витрат і частину адміністративних витрат дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм, через ΔE_{zag}^{ynp} і ΔE_{adi}^{ynp} – відповідно частину загальновиробничих витрат і частину адміністративних витрат управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані, які треба додати до складу собівартості послуги.

Загальновиробничі й адміністративні витрати дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм, а також загальновиробничі витрати управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані, мають бути розподілені між відповідними господарствами пропорційно загальним витратам цих господарств, а розподілені загальновиробничі й адміністративні витрати по кожному господарству між об'єктами калькулювання – пропорційно прямим витратам. Отже,

$$\Delta E_{zag}^{vid} = \frac{E_{zag(zocn)}^{vid}}{E_{np}^{zocn}} \times E_{npi}^{zocn}, \quad (10)$$

де $E_{zag(zocn)}^{vid}$ – частина загальновиробничих витрат дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм, віднесена до господарства:

$$E_{zag(zocn)}^{vid} = E_{zag}^{vid} \times \gamma_{zocn}^{za}. \quad (11)$$

Тут E_{zag}^{vid} – загальновиробничі витрати дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм; γ_{zocn}^{za} – питома вага загальних витрат господарства в сумі загальних витрат господарств, між якими мають бути розподілені загальновиробничі й адміністративні витрати дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм, а також загальновиробничі витрати управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані:

$$E_{zag}^{vid} = E^{vid} \times \gamma_{zag}^{vid}, \quad (12)$$

де E^{vid} – загальні витрати дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм; γ_{zag}^{vid} – питома вага загальновиробничих витрат у загальних витратах дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм:

$$E^{vid} = E^{npev} \times \gamma_{vid}^{vid}, \quad (13)$$

де $E^{перев}$ – загальні витрати по перевезеннях залізницями України;
 $\gamma_{вид}$ – питома вага загальних витрат дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм у загальних витратах по перевезеннях залізницями України:

$$E^{перев} = \frac{E^{зосн}}{\gamma_{зосн}}, \quad (14)$$

де $E^{зосн}$ – загальні витрати господарства (розраховують за формулою (5)); $\gamma_{зосн}$ – питома вага загальних витрат господарства у загальних витратах залізниць України по перевезеннях.

Вираз для $E^{зосн}$ з формули (5) підставляємо у формулу (14) і отримуємо

$$E^{перев} = \frac{E_{np}^{зосн}}{\gamma_{np}^{зосн} \times \gamma_{зосн}}. \quad (15)$$

Вираз для $E^{перев}$ з формули (15) підставляємо у формулу (13) і отримуємо

$$E^{вид} = \frac{E_{np}^{зосн}}{\gamma_{np}^{зосн} \times \gamma_{зосн}} \times \gamma_{вид}. \quad (16)$$

Вираз для $E^{вид}$ з формули (16) підставляємо у формулу (12) і отримуємо

$$E_{заг}^{вид} = \frac{E_{np}^{зосн}}{\gamma_{np}^{зосн} \times \gamma_{зосн}} \times \gamma_{вид} \times \gamma_{заг}^{вид}. \quad (17)$$

Вираз для $E_{заг}^{вид}$ з формули (17) підставляємо у формулу (11) і отримуємо

$$E_{заг(зосн)}^{вид} = \frac{E_{np}^{зосн}}{\gamma_{np}^{зосн} \times \gamma_{зосн}} \times \gamma_{вид} \times \gamma_{заг}^{вид} \times \gamma_{зосн}^{за}. \quad (18)$$

Вираз для $E_{заг(зосн)}^{вид}$ з формули (18) підставляємо у формулу (10) і отримуємо

$$\Delta E_{загi}^{від} = \frac{E_{npi}^{zocn}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} \times \gamma_{від} \times \gamma_{заг}^{від} \times \gamma_{zocn}^{за} \quad (19)$$

Аналогічним чином отримані формули для визначення $\Delta E_{adi}^{від}$ та $\Delta E_{загi}^{ynp}$:

$$\Delta E_{adi}^{від} = \frac{E_{npi}^{zocn}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} \times \gamma_{від} \times \gamma_{ад}^{від} \times \gamma_{zocn}^{за}; \quad (20)$$

$$\Delta E_{загi}^{ynp} = \frac{E_{npi}^{zocn}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} \times \gamma_{ynp} \times \gamma_{заг}^{ynp} \times \gamma_{zocn}^{за} \quad (21)$$

Тут $\gamma_{ад}^{від}$ – питома вага адміністративних витрат у загальних витратах дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм; $\gamma_{заг}^{ynp}$ – питома вага загальновиробничих витрат у загальних витратах управлінь залізниць та підрозділів, що їм підпорядковані; γ_{ynp} – питома вага загальних витрат управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані, в загальних витратах по перевезеннях залізницями України.

Адміністративні витрати управлінь залізниць та підрозділів, що їм підпорядковані, мають бути розподілені між господарствами вантажної і комерційної роботи, перевезень, вагонним, локомотивним, колійним, цивільних споруд, сигналізації та зв'язку, електропостачання, матеріально-технічного забезпечення. Частина адміністративних витрат управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані, яку необхідно додати до складу собівартості послуги, розраховують за формулою

$$\Delta E_{adi}^{ynp} = \frac{E_{ад(zocn)}^{ynp}}{E_{np}^{zocn}} \times E_{npi}^{zocn}, \quad (22)$$

де $E_{ад(zocn)}^{ynp}$ – частина адміністративних витрат управлінь залізниць та підрозділів, що їм підпорядковані, віднесена до i -го господарства;

$$E_{ад(zocn)}^{ynp} = E_{ад}^{ynp} \times \gamma_{zocn}^a, \quad (23)$$

E_{ad}^{ynp} – адміністративні витрати управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані; γ_{zocn}^a – питома вага загальних витрат господарства в сумі загальних витрат господарств, між якими мають бути розподілені адміністративні витрати управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані;

$$E_{ad}^{ynp} = E^{ynp} \times \gamma_{ad}^{ynp}, \quad (24)$$

E^{ynp} – загальні витрати управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані; γ_{ad}^{ynp} – питома вага адміністративних витрат у загальних витратах управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані;

$$E^{ynp} = E^{перев} \times \gamma_{ynp}, \quad (25)$$

γ_{ynp} – питома вага загальних витрат управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані, в загальних витратах залізниць України по перевезеннях.

Вираз для визначення загальних витрат по перевезеннях $E^{перев}$ з формули (15) підставляємо у формулу (25) і отримуємо:

$$E^{ynp} = \frac{E_{np}^{zocn}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} \times \gamma_{ynp}. \quad (26)$$

Вираз для E^{ynp} з формули (26) підставляємо у формулу (24) і отримуємо

$$E_{ad}^{ynp} = \frac{E_{np}^{zocn}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} \times \gamma_{ynp} \times \gamma_{ad}^{ynp}. \quad (27)$$

Вираз для E_{ad}^{ynp} з формули (27) підставляємо у формулу (23) і отримуємо

$$E_{ad(zocn)}^{ynp} = \frac{E_{np}^{zocn}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} \times \gamma_{ynp} \times \gamma_{ad}^{ynp} \times \gamma_{zocn}^a. \quad (28)$$

Вираз для $E_{ad(zocn)}^{ynp}$ з формули (28) підставляємо у формулу (22) і отримуємо

$$\Delta E_{adi}^{ynp} = \frac{E_{npi}^{zocn}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} \times \gamma_{ynp} \times \gamma_{ad}^{ynp} \times \gamma_{zocn}^a. \quad (29)$$

Загальновиробничі витрати, що входять до складу собівартості послуги, складаються з частини загальновиробничих витрат господарства, яке бере участь у виконанні послуги (розраховують за формулою (8)), частини загальновиробничих витрат дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм (розраховують за формулою (19)), частини загальновиробничих витрат управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані (розраховують за формулою (21)), та дорівнюють:

$$\Delta E_{zagi} = \Delta E_{zagi}^{zocn} + \Delta E_{zagi}^{vid} + \Delta E_{zagi}^{ynp}. \quad (30)$$

Підставляючи у формулу (30) вирази для ΔE_{zagi}^{zocn} , ΔE_{zagi}^{vid} , ΔE_{zagi}^{ynp} відповідно з формул (8), (19), (21), отримуємо

$$\Delta E_{zagi} = E_{npi}^{zocn} \times \left(\frac{\gamma_{zag}^{zocn}}{\gamma_{np}^{zocn}} + \frac{\gamma_{vid} \times \gamma_{zag}^{vid} \times \gamma_{zocn}^{za}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} + \frac{\gamma_{ynp} \times \gamma_{zag}^{ynp} \times \gamma_{zocn}^{za}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} \right). \quad (31)$$

Аналіз формули (31) показує, що загальновиробничі витрати у собівартості послуги залежать від прямих витрат окремих господарств по виконанню послуги і можуть бути розраховані у вигляді процентів від прямих витрат господарства по виконанню послуги. При цьому кількість процентів для нарахування загальновиробничих витрат дорівнює

$$P_{zag} = \left(\frac{\gamma_{zag}^{zocn}}{\gamma_{np}^{zocn}} + \frac{\gamma_{vid} \times \gamma_{zag}^{vid} \times \gamma_{zocn}^{za}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} + \frac{\gamma_{ynp} \times \gamma_{zag}^{ynp} \times \gamma_{zocn}^{za}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} \right) \times 100\%. \quad (32)$$

Адміністративні витрати, що входять до складу собівартості послуги, складаються з частини адміністративних витрат господарства, яке бере участь у виконанні послуги (розраховують за формулою (9)), частини адміністративних витрат дирекцій залізничних перевезень та інших організаційно-правових форм (розраховують за формулою (20)), частини адміністративних витрат управлінь залізниць і підрозділів, що їм підпорядковані (розраховують за формулою (29)), і дорівнюють:

$$\Delta E_{adi} = \Delta E_{adi}^{zocn} + \Delta E_{adi}^{vid} + \Delta E_{adi}^{ynp}. \quad (33)$$

Підставляючи у формулу (33) вирази для ΔE_{adi}^{zocn} , ΔE_{adi}^{vid} , ΔE_{adi}^{ynp} відповідно з формул (9), (20), (29), отримуємо

$$\Delta E_{adi} = E_{npi}^{zocn} \times \left(\frac{\gamma_{ad}^{zocn}}{\gamma_{np}^{zocn}} + \frac{\gamma_{vid} \times \gamma_{ad}^{vid} \times \gamma_{zocn}^{za}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} + \frac{\gamma_{ynp} \times \gamma_{ad}^{ynp} \times \gamma_{zocn}^a}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} \right). \quad (34)$$

Аналіз формули (34) свідчить, що адміністративні витрати у собівартості послуги залежать від прямих витрат окремого господарства по виконанню послуги і можуть бути визначені у вигляді процентів від прямих витрат господарства по виконанню послуги. Кількість процентів для нарахування адміністративних витрат дорівнює

$$P_{ad} = \left(\frac{\gamma_{ad}^{zocn}}{\gamma_{np}^{zocn}} + \frac{\gamma_{vid} \times \gamma_{ad}^{vid} \times \gamma_{zocn}^{za}}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} + \frac{\gamma_{ynp} \times \gamma_{ad}^{ynp} \times \gamma_{zocn}^a}{\gamma_{np}^{zocn} \times \gamma_{zocn}} \right) \times 100\%. \quad (35)$$

Аналіз формул (32) і (35) для визначення кількості процентів для нарахування загальновиробничих і адміністративних витрат показує, що їх необхідно розраховувати для кожного окремого господарства, яке бере участь у виконанні послуги.

Наведена вище методика нарахування загальновиробничих і адміністративних витрат при калькулюванні собівартості додаткових послуг дозволить, з одного боку, суттєво спростити визначення вказаних витрат у витратах по виконанню послуги, а з другого – сприятиме розробці прозорої методики калькулювання собівартості послуг, що в даний час є дуже актуальним для ціноутворення на залізничному транспорті. У перспективі вона може використовуватися не тільки при калькуляції собівартості додаткових послуг на вантажні перевезення, але й при розробці методики калькуляції собівартості робіт, які виконуються на окремих підприємствах залізничного транспорту.

1. Номенклатура витрат по основній діяльності підприємств залізничного транспорту України: Офіційне видання / Наук. кер. В.М.Макаренко, Ю.М.Цвєтов; виконавці О.П.Петренко, Н.С.Соколовська, Т.С.Рябчун та ін. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.: ВАТ "КТП-Центр", 2001. – 139 с.

2. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 16 "Расходы" // Баланс. – 2000. – №5 (286). – С.29-33.

Отримано 28.01.2003